

Praėjusią savaitę piketą surengusi pilietinė-iniciatyvinė grupė "Išsaugoti "Garsą" šiandien išplatino prašymą adresuotą merui R.M. Račkauskui, Panevėžio miesto savivaldybės Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybai bei Panevėžio miesto Tarybos nariams. Prašyme rašoma:

"Kilus miesto bendruomenės aktyviam prieštaramumui (piketui 2019-05-09) dėl numatomų Stasio Eidrigevičiaus menų centro, toliau SEMC, grandiozinių statybų, visiškai nugriaunant KC „Garsą“ ; susipažinę su NKPVT 2018-11-21 d. protokolu Nr.KVP-51 bei peticijoje išreiškiama pasirašiusiųjų nuomone, prašome Jūsų: pakartotinai apsvarstyti Panevėžio kino centro „Garsas“ pastato įrašymą į vietinės reikšmės Kultūros vertybių registrą ir teisinės apsaugos suteikimą. NKPVT atsakymas dėl Nekilnojamojo kultūros vertinimo tarybos sprendimo (2018-11-21d. Nr.KPD-51) neįtraukti "Garso" pastato į Kultūros vertybių registrą ir nesuteikti jam teisinės apsaugos, gautas tik 2019-04-30.

1. Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymas apima kur kas platesnį kontekstą nei vien tik architektūrinių savybių vertinimas. Objekto reikšmingumo nustatymas – tai nekilnojamųjų kultūros vertybių autentiškumo atskleidimas, nustatant objekto, jo teritorijos, vietovės, jų dalių ir elementų vertingųjų savybių gausą bei kompleksiskumą etniniu, istoriniu, estetiniu ar moksliniu požiūriais. Objekto reikšmingumo lygmenys arba reikšmingumo kategorijos skirstomos pagal vertingųjų savybių gausą, kompleksiskumą ir jų reikšmę Lietuvos visuomenei, bendruomenėms ar atskiroms žmonių grupėms. Šiuo metu, 2019-05-07, R.Pilkausko vardu paskelbtą peticiją (www.peticija.lt) dėl KC „Garsas“ pastato apsaugos yra pasirašę daugiau nei 2100 Panevėžio miesto ir Lietuvos gyventojų (parašai renkami iki gegužės 30d). Mes, iniciatyvinės pilietinės grupės „Išsaugoti „Garsą“ nariai, atstovaujame Panevėžio bendruomenės dalį ir teigiame, kad KC "Garsas" yra reikšmingas miesto bendruomenės narių istorinei sąmonei, kultūrai ir tapatumui. Todėl teigiame, kad jis atitinka svarbumo kriterijus ir turi būti pripažintas reikšmingu vietos bendruomenei. Faktai apie svarbias bendruomenei istorines KC "Garsas" egzistavimo aplinkybes taip pat gali būti pagrindu šio objekto vertingosioms savybėms nustatyti.

2. NKPVT 2018-11-21 d. protokole Nr.KVP-51 rašoma, jog KC „Garsas“ „pastatas savo tūriu nedera Panevėžio miesto istorinės dalies urbanistinėje aplinkoje“. Tačiau posėdžio metu nevertinta, kad šis objektas bus nugriaunamas, siekiant pastatyti daug didesnių apimčių naują statinį Panevėžio miesto istorinėje dalyje. Parametrai keisis drastiškai ir tai kelia pagrįstų abejonių dėl planuojamo statinio. Lyginant SEMC ir esamo KC „Garsas“ fizinius parametrus, akivaizdu, kad ketinamo įgyvendinti SEMC II-jame etape naujo pastato ilgis bus 90 m, aukštis 24 m, kai tuo tarpu esamo pastato KC „Garso“ ilgis 45 m, aukštis 14.10 m

(remtasi parengtais SEMS pastato priešprojektiniais pasiūlymais ir KC „Garso“ inventorine byla). Teigiame, kad statinių urbanistinį integralumą ir architektūrinę kokybę vertinti bei lyginti pagal užstatymo intensyvumą nėra teisinga. Akivaizdu, jog SEMC projektuojamo pastato vientisas tūris, įgyvendinus I ir II etapus, gerokai viršys esamo KC „Garsas“ tūrį, taigi SEMC dar labiau nederės Panevėžio miesto istorinėje dalyje ir visame miestovaizdyje.

3. Nors NKPVT 2018-11-21 d. protokole Nr.KVP-51 teigiama, kad KC „Garsas“ statinys yra kartotinės architektūros, tačiau SEMC projektas kelia pagrįstų abejonių, ar tai nėra kitų autorių sukurto konkursinio NewBauhaus muziejaus darbo plagiatas (žiūr. priedą). Be to, reikia pažymėti, kad KC „Garsas“ – vienintelis išlikęs iš keturių buvusių respublikoje kino centrų, šiuo metu tebevykdantis pagrindinę kino centro veiklą. Taip pat KC būtina išsaugoti kaip sovietinio modernizmo architektūros pavyzdį.

4. NKVPT nevertino, kaip būsimas SEMC pastatas darys įtaką šalia jo esantiems dviems unikaliems ir vertingiems NKP objektams – užgoš seniausią miesto pastatą Kranto g. 21 ir buvusį Konservų fabriko aplinką. Taryba nepasisakė dėl neigiamo vizualinio poveikio. Teigiame, kad dėl savo dydžio, tūrio ir formos toks pastatas turėtų būti laisvo užstatymo teritorijoje, bet ne istorinėje miesto dalyje.

5. KC „Garso“ pastatas nėra avarinės būklės. 2017 m. UAB „Statybinių konstrukcijų laboratorija“ specialistai atliko KC „Garsas“ pastato Respublikos g. 40 statybinių konstrukcijų tyrimą. Tyrimo metu nustatyta, kad KC „Garsas“ pamatų konstrukcija įgilinta 2 m. Tačiau matome, kad „IMPLMNT architects“ ir MB „SYRUSAS“ parengtame 2018 m. Kultūros paskirties pastato Respublikos g. 40, Panevėžyje, rekonstravimo projekto brėžiniuose rūšio plane paliekamas itin mažas esamų KC „Garsas“ pamatų konstrukcijų fragmentas. Bet, kai pjūvių brėžiniuose rodoma, jog įrengiamas daugiau kaip 4 m gylio rūšys, – neteisinga teigti, kad esamos 2 m gylio KC „Garsas“ pamatų konstrukcijos bus išsaugotos įrengiant žymiai gilesnius naujo statinio pamatus ir vykdant žemės darbus. Akivaizdu, kad statybos metu senojo pastato konstrukcijos bus absoliučiai visos sunaikintos. Todėl teisinga teigti, kad senasis pastatas bus visiškai nugriautas ir bus vykdoma naujo pastato statyba, ne rekonstravimas. Todėl kyla pagrįstų abejonių dėl išduoto statybos leidimo teisėtumo.

6. Teigiame, kad peticijoje išreikšti pasirašiusiųjų komentarai įrodo, kad KC „Garsas“, kuris yra seniausias kino teatras Lietuvoje ir savo veiklą vykdo 90 metų, o pačiam statiniui yra 50 metų, – yra reikšmingas kaip visuma Lietuvos kultūrai, kino pasauliui, jaunimo švietimui, bendruomenės telkimui, pilietiškumo ugdymui, miesto istorijai, Lietuvos pristatymui kitoms pasaulio šalims. Daug Juozo Miltinio dramos teatro aktorių filmavosi šiandien atnaujinamoje

kino klasikoje. Tai vienas reikšmingiausių kultūros objektų Panevėžyje, kurį peticijoje pasirašę žmonės reikalauja išsaugoti.

7. KC „Garsas“ yra EUROPE CINEMA narys, t.y. Europos Sąjungos programos „Kūrybiška Europa“ ir „MEDIA“ dalis. Ši nekomercinių teatrų asociacija jungia 43 šalis, 677 miestus, 1121 kino teatrų, kuriems priklauso 2992 kino salės. EUROPA CINEMAS tikslas – skatinti Europinių filmų rodymą, kino edukaciją jaunajam žiūrovui, didinti kino teatrų lankomumą. „Garsas“ už europinių filmų rodymą ir kino edukaciją jaunai auditorijai į EUROPA CINEMAS priimtas 2009 metais. Kino centras „Garsas“ kasmet teikia savo veiklos ataskaitą Europa Cinemas, kurios atstovybė įsikūrusi Paryžiuje. Kino centras už 2017 metų veiklą įvertintas nepriklausomų ekspertų ir surinko 98 procentus iš 100 galimų. Už sėkmingą Europe Cinema nario veiklą KC „Garsui“ skiriamas atitinkamas finansavimas. Garsas gali netekti FORUM CINEMAS nario statuso, jei prarastų juridinį statusą. Tai būtų neišmatuojamai didelis praradimas visai kino bendruomenei ir Panevėžiui.

8. Vykusiuose „Kultūros paskirties pastato Respublikos g. 40, Panevėžyje rekonstravimo projektinių pasiūlymų“ viešajame susirinkime 2018 m. lapkričio 9 d. ir 2017 m. kūrybinių dirbtuvų „Stasio Eidrigevičiaus menų centras“ vykdytoje apklausoje 2017 metais gyventojai nepritarė, kad KC „Garsas“ virstų SEMC. Teigiame, kad nebuvo atsižvelgta į visuomenės nuomonę, galimai nesilaikoma LR įstatymų, todėl gali būti pažeistas viešasis interesas. Prašome Panevėžio miesto mero Ryčio Mykolo Račkausko, Panevėžio miesto tarybos narių, Panevėžio miesto savivaldybės Nekilnojamųjų kultūros paveldo vertinimo tarybos (NKPVT) svarstyti galimybę išsaugoti pagrindinį KC „Garso“ pastato paskirtį, kad išliktų esamas kino teatras; suteikti KC „Garsui“ vietinės reikšmės kultūros paveldo objekto statusą, o SEMC statybai rasti kitą vietą mieste.”

Get real time update about this post category directly on your device, subscribe now.

[Subscribe](#)